

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวกับโครงการ อศ.กช. ในเรื่องหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การนิเทศโครงการเกษตร การใช้งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.)

1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการอศ.กช. กองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการขยายโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของเกษตรกรเพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยการสร้างและยกระดับรายได้แก่เกษตรกรรุ่นเยาว์และครอบครัว เพื่อพัฒนาและยกระดับการศึกษาของเกษตรกรให้สูงขึ้น เพื่อจะได้เป็นเกษตรกรที่มีคุณภาพสามารถที่จะรับและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและนำมาพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเอง เสริมสร้างบุคลิกภาพทางอาชีพการเกษตรในชุมชน มีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้เกษตรกรรุ่นเยาว์มีความรู้และทักษะในวิชาชีพเกษตรที่ตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ และสามารถประกอบอาชีพเสริมได้ สามารถตัดสินใจหรือเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพหรือทำอาชีพเสริมที่เห็นว่าเหมาะสม ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม และเพื่อปลูกฝังเกษตรกรรุ่นเยาว์ให้ตระหนักถึงความ มั่นคงปลอดภัยของประเทศ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1.2 หลักการในการดำเนินงานโครงการอศ.กช. คือวิทยาลัยเกษตรกรรมทุกแห่งจะต้องมีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมใน

การปฏิบัติงานโครงการ อศ.กช. เช่นร่วมกันประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น

1.8 วิธีดำเนินงานของโครงการ อศ.กช.

1.3.1 ศึกษาพื้นที่ในจังหวัด และรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า การประกอบอาชีพของเกษตรกร และแหล่งน้ำ เป็นต้น เพื่อนำมากำหนดพื้นที่เป้าหมาย และกลุ่มผู้เรียนในพื้นที่ที่เหมาะสม จากนั้นนำเสนอเข้าแผนพัฒนาชนบทของจังหวัด

1.3.2 ประชาสัมพันธ์โครงการ อศ.กช. แก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยผ่านสื่อของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น ตัวแทนส่วนราชการในท้องถิ่น ผู้รับการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น-เคลื่อนที่ ดัดประกาศ และวิธีการอื่นที่วิทยาลัยเห็นสมควรพร้อมทั้งกำหนดวันรับสมัคร

1.3.3 รับสมัครนักเรียนจากพื้นที่เป้าหมาย และพิจารณาคัดเลือกนักเรียนจาก บุตรหลานเกษตรกรในพื้นที่ที่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อในระบบโรงเรียน เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรับนักเรียนเข้าเรียนในโครงการ อศ.กช.

1.3.4 ส่งครู-อาจารย์ในคณะวิชาชีพออกไปสำรวจความพร้อมของนักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งพิจารณาการประกอบอาชีพของนักเรียน และการสนับสนุนการเรียนและการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง

1.3.5 รับลงทะเบียนผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นนักเรียนของวิทยาลัยนั้นๆ และใช้สถานที่ที่วิทยาลัยทำการปฐมนิเทศนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อความเข้าใจในเรื่องภารกิจและความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโครงการ อศ.กช.

1.3.6 จัดการเรียนการสอนมี 2 ระดับคือ (1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (พิเศษ)1 รับจากผู้มีพื้นฐานความรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนตามโครงการอศ.กช. เรียนครบ 4,800 คาบ ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(พิเศษ)2 รับจากผู้มีพื้นฐานความรู้ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ(พิเศษ)1 หรือ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า เข้าเรียนตามโครงการ อ.ศ. ก.ช. 3 ปี เรียนครบ 4,800 คาบ ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การเรียนการสอนจะกระทำทั้งที่บ้านและที่วิทยาลัย การเรียนที่บ้านเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการสอนรายวิชาที่อาจารย์ผู้สอนแจกควบคู่กับการประกอบอาชีพที่บ้าน อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเกษตรคอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด มีการจัดพบกลุ่มนักเรียนเป็นครั้งคราว การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัย เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามาเรียน ทฤษฎีและปฏิบัติที่จะต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการและปฏิบัติในฟาร์มของวิทยาลัย นักเรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมกับนักศึกษาภายในวิทยาลัย ซึ่งในแต่ละปีการศึกษา นักเรียนได้เข้ามาเรียนและร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 60 วัน

1.3.7 ประกอบอาชีพตามโครงการเกษตร ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของนักเรียน ผู้ปกครอง และวิทยาลัยที่ร่วมกันสนับสนุนให้นักเรียนประกอบอาชีพให้บรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการ อ.ศ. ก.ช. เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว

1.3.8 ให้ประกาศนียบัตรและวุฒิบัตร แต่นักเรียนที่เรียนครบและสอบได้ตามโครงสร้างของหลักสูตร มีผลการเรียนที่ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า 2.00 วิทยาลัยจะออกประกาศนียบัตรวิชาชีพ(พิเศษ)และใบรับรองผลการเรียนให้แก่ นักเรียนที่ ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(พิเศษ)1 จะมีศักดิ์และสิทธิ์ เทียบเท่ากับนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(พิเศษ)2 จะมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำหรับนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพไม่ประสงค์จะเรียนต่อ หรือมีเหตุจำเป็นไม่สามารถเรียนต่อจนจบหลักสูตร วิทยาลัยจะพิจารณาออกประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรรับรองว่าเป็นนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ หรือผ่านการศึกษาอบรมตามรายวิชาในหลักสูตร ไว้ให้เป็นหลักฐาน (กรมอาชีวศึกษา, กองวิทยาลัยเกษตรกรรม, ม.ป.ป. 5-6)

1.4 บทบาทของผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมและอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโครงการ อ.ศ. ก.ช. มีดังนี้

1.4.1 จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานระดับท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ศึกษาธิการ ผู้แทนโรงเรียน ผู้แทนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ผู้

แผนกรมพัฒนาชุมชน ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานอื่นในชนบทที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาแนวทางการบริหารงานตามโครงการ อศ.กช.

1.4.2 คัดเลือกนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า มีอายุ 15-20 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาแล้ว 2-3 ปี และมีความปรารถนาจะปรับปรุงอาชีพและพัฒนาตนเองเข้าเป็นนักเรียนโครงการ อศ.กช.

1.4.3 ศึกษารวบรวมวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาคำแนะนำการอาชีพของนักเรียนในโครงการอศ.กช. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมุ่งแก้ปัญหาของนักเรียนโดยตรง

1.4.4 ติดต่อประสานงานอย่างใกล้ชิดกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนหรือโรงเรียนในชุมชน เพื่อจัดให้มีนักเรียนในโครงการ อศ.กช. ได้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าในระยะเวลาอันควร

1.4.5 จัดวิธีการสอนที่ยืดหยุ่นตามความต้องการของท้องถิ่น เช่น ให้มีการเรียนที่วิทยาลัยเกษตรกรรมเฉพาะฤดูที่ว่างจากงานอาชีพ และการประกอบอาชีพตามฤดูกาล คือ เป็นการฝึกภาคปฏิบัติโดยมีอาจารย์ผู้นิเทศคอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

1.5 ปัญหาของอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโครงการอศ.กช. (สุมาลี โขมิตินิธิกุล, 2536 : 19) มีดังนี้

1.5.1 ด้านหน้าที่รับผิดชอบเนื่องจากโครงการอศ.กช.เป็นงานหลักสูตร พิเศษ จะต้องได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ในวิทยาลัยทุกคน และการสอนต้องดำเนินการในพื้นที่ของนักเรียน อาจารย์ออกไปสอนติดตามผลและให้คำปรึกษาแนะนำนักเรียนที่บ้านเป็นรายบุคคล หากระยะทางระหว่างวิทยาลัยถึงบ้านพัก นักเรียนห่างกันและกระจัดกระจายกันมาก การเดินทางเพื่อไปสอนนักเรียนให้ครบต้องใช้อาจารย์มากขึ้น เช่น วิทยาลัยบางแห่ง นักเรียนหลักสูตรปกติไม่ลดลงหรือลดลงเล็กน้อย จะเริ่มมีปัญหารขาดอาจารย์ที่ออกไปสอนนักเรียนตามโครงการอศ.กช. ส่วน วิทยาลัยที่มีนักเรียนลดลงมาก จำนวนอาจารย์มีอยู่เท่าเดิมก็เกิดปัญหาเนื่องจากอาจารย์ไม่ยอมรับความลำบากและคิดว่าไม่ไช่งานในหน้าที่หรืองานหลักเพราะได้ค่าตอบแทนไม่มากนัก จึงทำให้การดำเนินงานโครงการ อศ.กช. ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

1.5.2 ด้านอาจารย์ขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(พิเศษ) ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากการเรียนการสอนปกติทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

1.5.3 ด้านคู่มือการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(พิเศษ)ไม่ได้ปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ส่วนมากอาศัยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพภาคปกติเป็นแนวทาง หากอาจารย์ไม่เข้าใจหลักสูตรปวช.(พิเศษ) ก็จะไม่มีความรู้แนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปแบบเดียวกันและไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

1.5.4 ด้านนิเทศและประเมินผลโครงการเกษตร เนื่องจากอาจารย์เป็นทั้งผู้สอนและนิเทศโครงการเกษตร ต้องอยู่ใกล้ชิดนักเรียน และผู้ปกครองมากที่สุด เป็นผู้ประสานงาน หรือผู้มีบทบาทสำคัญที่รู้ข้อมูลปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นจริงๆ และมีบทบาทในการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจในการเล่าเรียน และการทำโครงการเกษตร แต่ในทางปฏิบัติอาจารย์ส่วนมากไม่ยอมเสียสละเวลาในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาทำการ ทำให้การนิเทศและประเมินผลโครงการเกษตรไม่ต่อเนื่อง

1.5.5 ด้านยานพาหนะ ซึ่งมีความจำเป็นจะต้องใช้ในการไปสอนและนิเทศโครงการเกษตร แต่ในทางปฏิบัติจะคำนึงถึงงานประจำในวิทยาลัยก่อน เมื่อว่างจากงานประจำจึงนำไปใช้ได้ ทำให้อาจารย์เกิดความเบื่อหน่ายไม่ออกไปสอนและนิเทศโครงการเกษตร

2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ประคอง วรรณสูตร (2520 : 3) กล่าวว่า ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

ทวี เสรามัญ (2520 : 4) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะ เป็น บุคคล กลุ่มคนหรือสถานการณ์ เป็นต้น ความคิดเห็นอาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้นก็ได้

เจลิมพล พลวัน (2527 : 12) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลมาจากความเชื่อ ความคิด และทัศนคติซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจแสดงออกมา ความคิดเห็นอาจเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นคือความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม

คำรงค์ อินชัยวงศ์ (2535 : 8) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึภายในของแต่ละบุคคล โดยการแสดงออก การเขียน พูด การแสดงออกกับคุณสมบัติประจำตัวของบุคคล ได้แก่ สติปัญญา ความสามารถพื้นฐาน ระดับการศึกษา อายุ ความเชื่อ ตลอดจนสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ จะได้รับอิทธิพลจากทัศนคติอันมีแนวโน้มจะทำให้บุคคลนั้น แสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งนั้น ๆ ในลักษณะสนับสนุนหรือปฏิเสธ

เบสท์ (Best, 1977 : 169) กล่าวว่า ความคิดเห็นคือการแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูด

สำหรับพจนานุกรมของเว็บสเตอร์ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นเน้นความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอนหรือความรู้อันแท้จริง แต่ตั้งอยู่ที่จิตใจ ความคิดและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่เห็นว่าน่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้ (Webster's Ninth New Collegiate Dictionary, 1983:828)

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกจากความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมามีขึ้นกับสถานการณ์ ซึ่งแต่ละบุคคลมีเหตุผลของตนเองอาจจะถูกต้องหรือได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นหรือไม่ก็ได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตร

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 6) กล่าวว่าหลักสูตรคือข้อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

วินิจ เกตุขำ และ ชาญไชย ศรีไสยเพชร (2522 : 60) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้น หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากน้อยขึ้นอยู่กับการสอน ซึ่งต้องคำนึงถึงจุดหมาย หลักการ โครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหารายวิชา สื่อการเรียน วิธีการสอน และการประเมินผล จิตพกา ธนปัญญาธิพงษ์ (2529 : 66) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรซึ่งหมายถึง โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษา หลักสูตรมีความหมายเดียวกับคำว่า โปรแกรมการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย โปรแกรมการเรียน และโปรแกรมแนะแนว ส่วนปรีชา เศรษฐฐร (ม.ป.ป. : 27) แนะนำว่าหลักสูตรควรมีลักษณะยืดหยุ่น เพื่อสะดวกแก่การใช้และการปรับปรุงแก้ไข ให้สอดคล้องกับงานพัฒนาชุมชน หรือแผนการปรับปรุงท้องถิ่น

4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ชัยพร วิชชาวุธ (2518 : 7) กล่าวว่า การสอนที่ดีต้องให้นักเรียนได้เรียนจากประสบการณ์ได้ทำกิจกรรมเหมาะสมกับวัย โดยอาจารย์จะคอยช่วยเหลือและให้ความสนับสนุน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (2523 : 200) กล่าวว่า การสอนของอาจารย์จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นกับองค์ประกอบ 2 ประการ คือต้องมีสมรรถภาพในด้านวิชาชีพ และต้องมีบุคลิกภาพที่ดี สำหรับจิตพกา ธนปัญญาธิพงษ์ (2529 : 165) กล่าวว่า อาจารย์หรือบุคคลที่ถ่ายทอดความรู้จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วิธีการ และเทคนิคการสอน เพื่อให้ได้ผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และไพโรจน์ กันสุทธิ (2534 : 30) กล่าวว่า การสอนเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งซึ่งระหว่างอาจารย์กับนักเรียนที่ต้องการความเข้าใจซึ่งกันและกัน การสอนไม่ใช่การนำเอาความรู้มาบอกให้นักเรียนรู้เท่านั้น แต่มุ่งหมายให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในทุกด้าน

ชัยมงคล สุวพานิช (2518 : 379) และนพคุณ ศิริวรรณ (2533 : 48) กล่าวว่า หลักการจัดการเรียนการสอนอาชีวเกษตร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการฝึกปฏิบัติจริงนอกชั้นเรียนโดยพิจารณาการจัดสัดส่วนให้เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนเกิดประสบการณ์และทักษะ นอกจากนี้วิชเชษฐ์ มณีรัตน์

(2520 : 18) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเกษตรเกี่ยวกับการฝึกงานภาคปฏิบัติว่า จะต้องเน้นทางด้านประสบการณ์อย่างมากเหมือนกับการศึกษาวิชาชีพด้านอื่นๆ บุญธรรม จิตต์อนันต์ และปัญญา หิรัญรัมย์ (2521 : 111) ได้กล่าวยืนยันถึงความสำคัญของการฝึกงานในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา คือ เรื่องการฝึกหาประสบการณ์ในการทำงานเป็นเรื่องสำคัญของหลักสูตรวิชาชีพต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้จัดไว้ในปีสุดท้ายหรือระยะสุดท้ายของหลักสูตรจากที่ได้เรียนวิชาการเกือบจะหมดแล้ว สุทิน ทองเนื้ออ่อน (2523 : 36) ได้กล่าวเสริมถึงความสำคัญของการฝึกงานว่าการเรียนวิชาชีพเกษตรแตกต่างไปจากการเรียนวิชาชีพอื่นๆ เพราะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้จะต้องมีความอดทนทั้งร้อนและหนาว งานหนัก ดังนั้นผู้เรียนวิชาเกษตรจะต้องมีการฝึกงานเพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความอดทน ทักษะ และประสบการณ์อย่างเพียงพอ

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรชา (2533 : 193) กล่าวว่าหลักสำคัญในการให้การศึกษอาบรมเป็นกระบวนการเพิ่มพูนประสบการณ์ในสิ่งแปลกใหม่ เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเกิดการเรียนรู้ และสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการให้การศึกษอาบรม คือการสร้างแรงจูงใจ

กูด (Good, 1973 : 552) กล่าวว่าการสอน หมายถึง การกำหนดกิจกรรมปรับปรุงบรรยากาศ หรือสร้างประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว หรืออาจกล่าวว่าเป็นศิลปะในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

เอมเมอร์ริก (Emerick, 1975 : 163) กล่าวว่า การปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรกรรมด้วยการใช้การสอนแบบใหม่ๆ ในชุมชนควรจะได้รับ การสนับสนุนจากชุมชน และต้องถือความต้องการของนักเรียนเป็นข้อสำคัญในการที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคเรียน อาจารย์จะต้องเป็นผู้วางโครงการ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการในชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน การทำโครงการต่างๆ ต้องให้นักเรียนได้ประสบการณ์ และมีความคิด อาจารย์ต้องเป็นผู้ประสานงาน ตลอดจนบริการข่าวสารต่างๆ ระหว่างผู้บริหารและคณะกรรมการในชุมชน เพื่อจะทำให้โครงการต่าง ๆ ไม่ล้มเหลว

5. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล

นาถ พันธุมนาวิน (2534 : 3) กล่าวว่า การประเมินผลการฝึกอบรม ทำให้ทราบถึงข้อดีข้อด้อยต่างๆ ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลมาปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรม แมนซีโบ (Mancebo, 1982 : 13) สรุปเกี่ยวกับการประเมินผลในเรื่องการสอน โดยอ้างถึงวิธีการของนักเรียนอาชีพศึกษาเกษตรว่าการประเมินผล ควรยึดหลักการ 3 เรื่อง คือ เรื่องจุดมุ่งหมายการศึกษา เรื่องประสบการณ์การเรียนรู้ และเรื่องการทดสอบผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

6. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศโครงการเกษตร

นพคุณ ศิริวรรณ (2528 : 46-50) กล่าวว่า การนิเทศโครงการเกษตร หมายถึง โครงการเกษตรที่นักเรียนได้ปฏิบัติที่บ้านหรือที่ดินที่วิทยาลัยกำหนดให้ภายใต้การนิเทศของอาจารย์ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการผลิต การจัดการ การจำหน่ายผลผลิต และการประเมินผลงานของคนที่ภายใต้การนิเทศ โดยได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ผู้บริหารการศึกษา หรือผู้ปกครอง ผลที่นักเรียนได้รับคือ การเรียนรู้ทางวิชาการและทักษะอาชีพการเกษตร

จิตพกา ธนปัญญาธิวงศ์ (2529 : 115-122) กล่าวว่าโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ หมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรของนักเรียน การเลือกทำโครงการเกษตรที่บ้านหรือที่ดินที่วิทยาลัยกำหนดให้ โดยมีอาจารย์นิเทศโครงการเกษตรเป็นที่ปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม รวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่อาชีพที่มั่นคงในอนาคต นอกจากนี้อาจารย์นิเทศยังทำหน้าที่ประสานงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองเพื่อนำมาปรับปรุงโครงการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น

นพคุณ ศิริวรรณ (2532 : 171-172) กล่าวว่า อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องต้องออกไปเยี่ยมเยียนนักเรียน และผู้ปกครองบ่อยครั้ง เพื่อให้เกิดการยอมรับให้ความไว้วางใจ และให้ความร่วมมือด้วยความจริงใจ การนิเทศควรตั้งอยู่บนรากฐานความต้องการ

การของนักเรียนที่ต้องการให้อาจารย์ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการทำงาน

วิจิตร อวระกุล (2535 : 301-302) กล่าวว่ากรณีเทศงานมีหลักสำคัญ 2 ประการคือ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีลักษณะเป็นผู้นำและเพื่อพัฒนาระบบ วิธีการ หลักการทำงานเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ของโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ คือผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ ช่วยให้สถาบันการศึกษากับบ้านมีความสัมพันธ์กัน ช่วยให้สถานภาพทางครอบครัวเกษตรกรดีขึ้น ซึ่งเป็นผลสะท้อนต่อความมั่นคงและเสถียรภาพต่อชุมชน และประเทศชาติ

กรมอาชีวศึกษา กองวิทยาลัยเกษตรกรรม (ม.ป.ป. : 40) กล่าวถึงการนิเทศโครงการเกษตรว่า การนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียน และผู้ปกครองมีความสนใจ และปฏิบัติงานโครงการเกษตรตามแผนงาน การนิเทศยังสามารถช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการเกษตรของนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา และการศึกษานอกระบบของวิทยาลัยเกษตรกรรม

เจอร์เกนสัน (Juergenson, 1967 : 70) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ หลักในการให้นักเรียนทำโครงการเกษตร เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร การสอนในชั้นเรียนเป็นการสอนเพื่อรู้และเข้าใจด้านเนื้อหาวิชา แต่ในเรื่องเกี่ยวกับผลกำไร รายได้ แรงจูงใจ ความมั่นใจ ความเข้าใจที่ลึกซึ้งต่างๆ เหล่านี้ นักเรียนต้องเรียนรู้จากการปฏิบัติเท่านั้น ซึ่งการสอนในชั้นเรียนไม่สามารถสอนในเรื่องต่างๆดังกล่าวได้ นักศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรต่างยอมรับกันว่าวิธีการที่ให้นักเรียนได้ทำโครงการเกษตร หรือโครงการฟาร์ม เป็นวิธีการสอนอาชีวเกษตรที่ดีที่สุด

ศิริวรรณ (Siriwan, 1984 : 129) กล่าวว่าปัญหาที่สำคัญของโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศที่รุนแรงมากที่สุดคือ การขาดเงินทุนในการดำเนินงานโครงการ

7. แนวความคิดเกี่ยวกับงบประมาณ

ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 120-121) กล่าวว่างบประมาณเป็นแผน ซึ่งประกอบด้วยข้อความ ซึ่งคาดหมายผลที่คิดไว้ล่วงหน้า และแสดงออกมาเป็นตัวเลข

บางครั้งงบประมาณอาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าแผนงานที่เป็นตัวเลข งบประมาณอาจแสดงออกมาในรูปของตัวเงิน จำนวนชั่วโมงในการทำงาน จำนวนผลิตภัณฑ์ จำนวนชั่วโมงเครื่องจักรหรือที่วัดได้ด้วยสิ่งอื่น ๆ การทำงานงบประมาณนับได้ว่าเป็นการวางแผนที่สำคัญ ในลักษณะปริมาณของตัวเลขค่าใช้จ่ายต่างๆ งบประมาณจึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็น สำหรับการควบคุมการดำเนินการด้านต่าง ๆ ตามแผนงาน และโครงการต่างๆ ผานิต มงคล (2531 : 132,143) กล่าวว่า งบประมาณ คือ ปัจจัย "เงิน" เป็นสิ่งสำคัญ บางสถานศึกษาใช้งบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งอาจมีความจำเป็นต้องใช้ด้านอื่นหรือสถานศึกษามีงบประมาณน้อยก็อาจเกิดเป็นปัญหาที่ทำให้การดำเนินงานโครงการไม่บรรลุเป้าหมาย ปัญหาเรื่องงบประมาณเป็นปัญหาที่ผู้บริหารหนักใจเพราะงบประมาณแต่ละปีได้น้อย สถานศึกษาของรัฐต้องประสบปัญหาหลายอย่าง ต้องประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นผลให้สถานศึกษาพัฒนาตัวเองช้าลง เมื่องบประมาณให้มาไม่พอ สถานศึกษาก็ต้องจัดหาเอง ซึ่งต้องใช้ความพยายามและวิธีการต่างๆ ที่จะให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือสถานศึกษาด้วย ซึ่งชุมชนต้องมีศรัทธากับสถานศึกษาจึงจะได้รับความร่วมมือ

นอกจากนี้ ผานิต มงคล (2531:151-155) ได้กล่าวถึง สถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาที่ฝึกนักเรียนให้มีวิชาชีพ ดังนั้นอุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษาจึงมีความจำเป็นมากและมีมูลค่าสูง แต่สถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแต่ละปีไม่เพียงพอ บางสถานศึกษามีเงินบำรุงการศึกษามากจึงสามารถแก้ปัญหาด้านการบริหารให้มีประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรหาวิธีใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จัดวางระบบการใช้งบประมาณให้รัดกุมและคุ้มค่าที่สุด

ไพรัตน์ พิคน้อย (2531 : 2) สรุปว่า งบประมาณคือ แผนการดำเนินงานขององค์กร ที่แสดงถึงวัตถุประสงค์และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนดในอนาคตและใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งจะเป็นผลให้สามารถพิจารณาเป็นผลตอบแทนที่ได้รับว่าคุ้มค่ากับที่ลงทุนหรือไม่เพียงใด

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทองคุณ หงส์พันธ์ (2517 : 21-22) ได้ให้ข้อคิดเรื่องการวิจัยเพื่อจัดรูปแบบกลยุทธ์วิธีการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนว่าครูที่ทำงานในชนบทจะต้องมีความอดทน เพราะในท้องถิ่นชนบทบางแห่งเต็มไปด้วยปัญหาต่างๆ เช่น ด้านคมนาคม ด้านความปลอดภัย ด้านชีวิตและทรัพย์สิน สภาพภูมิอากาศ และด้านการเมือง

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (2520 : 366) ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี พบว่า บุคคลหลายอาชีพมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะของความขยัน มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง

พรทิพย์ นิमितพรสุโข (2521 : 55) ให้ข้อเสนอแนะว่า การจัดโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ ควรพิจารณาอาจารย์เกษตรที่มีวุฒิสูงกว่าอนุปริญญาและเข้าใจโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศดีพอ และควรมีการอบรมก่อน หรือระหว่างการปฏิบัติงาน จะช่วยให้การทำโครงการเกษตรดังกล่าวประสบผลสำเร็จมากขึ้นอาจารย์เกษตรควรอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงตัวเองให้ทันกับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ โดยการช่วยตัวเองให้มากที่สุดในการติดตามข่าวสารต่าง ๆ แม้ว่าทาง กรมอาชีวศึกษาจะไม่ได้จัดส่งไปอบรมเพิ่มเติมความรู้ก็ตาม

วิเชียร ดันตือธิมงคล (2522 : 52) พบว่าการจัดการศึกษาเกษตรมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร การขาดตำราเรียนสำหรับ นักเรียน

สุรีพร ศรีทองกิติภูต (2523 : 88-89) สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์เกษตร ในการสอนทักษะเกษตรไว้ว่า หลักสูตร ควรกำหนดจำนวนทักษะที่จะให้อาจารย์เกษตรฝึกนักเรียนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ อาจารย์เกษตรจะต้องรู้จักเลือกสอนทักษะที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ และการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้กรมสามัญศึกษาควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และจัดอบรมเกี่ยวกับอาชีพเกษตรให้แก่อาจารย์ นอกจากนี้อาจารย์เกษตรจะต้องมีความสามารถ ขยันสอนวิชาชีพเกษตร นักเรียนต้องมีความสนใจและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพเกษตร จึงจะทำให้การสอนทักษะเกษตรประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังได้

ให้ข้อเสนอแนะอีกว่าการฝึกทักษะเกษตรให้แก่นักเรียนควรทำควบคู่กับการทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศที่บ้านนักเรียนได้ฝึกหาความชำนาญจากการทำโครงการเกษตร และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ อาจารย์เกษตรควรหาประสบการณ์ ความรู้และเทคนิคใหม่ๆ ทางด้านเกษตร เพื่อนำมาสอนนักเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และควรทำการเกษตรควบคู่ไปกับอาชีพรับราชการ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และทักษะ นอกจากนี้ ยังทำให้นักเรียนเห็นผลงานและเกิดความเชื่อถืออาจารย์

ประสงค์ สุริยธนาภาส และคณะ (2523 : 1-2) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โครงการให้การศึกษาและฝึกอบบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการกับการบริการทางการศึกษาแก่ครูประจำการในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค ปัญหาที่พบคือสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม หนังสือสำหรับค้นคว้ามีไม่เพียงพอ

สุวัฒน์ ปานमुख (2523 : 19) พบว่า กรมสามัญศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำโครงการเกษตรที่บ้านนักเรียนอย่างมาก แต่มีอุปสรรคในเรื่องขาดยานพาหนะที่ใช้ในการนิเทศ รวมทั้งขาดงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเกษตร

นพคุณ เคนพรม (2524 : 67) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะของครูประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษาที่มีระยะเวลาเวลาทำงานต่างกันจะมีทักษะเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน และตรงกับผลงานวิจัยของประกาศศักดิ์ ธานีพงษ์ (2530 : 30) ซึ่งการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่า นักรูรกิจที่มีระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

พานี อ่อนสุภาพ (2524 : 58) พบว่า อาจารย์เน้นความสำคัญของจุดประสงค์เฉพาะงานเกษตร การใช้เวลาเตรียมการสอนปานกลาง การใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นของจริงมาก การวัดผลใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมและตรวจผลงานมาก ปัญหาที่พบในการดำเนินการเรียนการสอนมีปานกลาง คือเนื้อหาวิชางานเกษตรบาง

เรื่องยากเกินไปไม่เหมาะสมกับวัย ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ขาดหนังสือแบบเรียนวิชางานเกษตร และมีพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานเกษตรไม่เพียงพอ

ศุภลักษณ์ อุหาทอง และ พงษ์พิศ ทะกง (2524 : 3 - 5) พบว่า ปัญหาที่ต้องแก้ไขคือ ด้านการบริหารเงินงบประมาณเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ ด้านหลักสูตรคือ เอกสารประกอบการเรียน หลักสูตร ปัญหารองลงไปคือ เนื้อหาหลักสูตรที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่เหมาะสม อาจารย์ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนคือ อาจารย์ขาดความกระตือรือร้นในการสอน จำนวนชั่วโมงสอนแต่ละคนมากเกินไป ห้องปฏิบัติการไม่พอ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนไม่เพียงพอ เน้นเนื้อหาวิชามากกว่ากระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล คือ ยึดเนื้อหาวิชามากกว่ายึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ศรित्र เลิศสมบูรณ์ (2523 : 31) พบว่า วุฒิกการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของครู-อาจารย์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศต่อปัญหาประชากร

วิจิต ทองบัวบาน (2524 : 49) พบว่าอาจารย์ที่มีอายุและวุฒิกการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เสรีภาพทางการเมืองของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มงคล ชาวเรือ (2525 : 60) พบว่าอายุ วุฒิกการศึกษา รายได้ ไม่มีความแตกต่างในด้านความคิดเห็นของประธานสภาตำบลที่มีต่อโครงการสร้างงานในชนบทเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการดำเนินงานทั่วไป

สุทธิชาย ปรีชายศ (2518 : 48) พบว่าตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมแบบประสม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเกษตรกรรม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

นงเยาว์ คลังวิจิตร (2525) พบว่า การจัดการสอน อาจารย์เกษตรส่วนมาก เน้นความสำคัญของจุดประสงค์ตามหลักสูตร นอกจากนั้นยังได้แสดงความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมมาก อาจารย์เกษตรส่วนใหญ่เตรียมการสอนโดยใช้หลักสูตรเป็นแนวทาง โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ความต้องการของนักเรียน

และความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ ในด้านเนื้อหาที่จัดสอน อาจารย์เกษตรส่วนใหญ่ จัดสอนในด้านพืช ได้แก่ พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ ส่วนภาคปฏิบัตินั้น ส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติทั่ว ๆ ไป วิธีการสอนที่ใช้ คือ ปฏิบัติและสาธิตพร้อมอุปกรณ์การสอนประเภทของจริงต่าง ๆ ประกอบ มีการวัดผลจากการปฏิบัติงาน การตรวจผลงานภาคปฏิบัติ และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน สำหรับการประเมินผล อาจารย์เกษตรมีการประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นระยะ ๆ ทุกเรื่องเมื่อสอนจบบทเรียน

ทรงฤทธิ์ ปะเมโท (2528 : 55) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์สอนงานเกษตรส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์ทางด้านเกษตร โดยการประกอบอาชีพเกษตร และเคยเรียนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในงานเกษตรอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ปัญหาในการจัดการศึกษาเกษตรที่พบมาก คือ การขาดน้ำในการทำเกษตร ขาดอาจารย์ที่มีวุฒิทางการเกษตร ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์การเกษตร และขาดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการเกษตรตามลำดับ

นพคุณ ศิริวรรณ (2532 : 103) พบว่านักเรียนที่ทำโครงการเกษตรเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนการปลูกพืช การจัดการ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร การใช้เครื่องมือเล็กและการรักษาได้ดีมาก

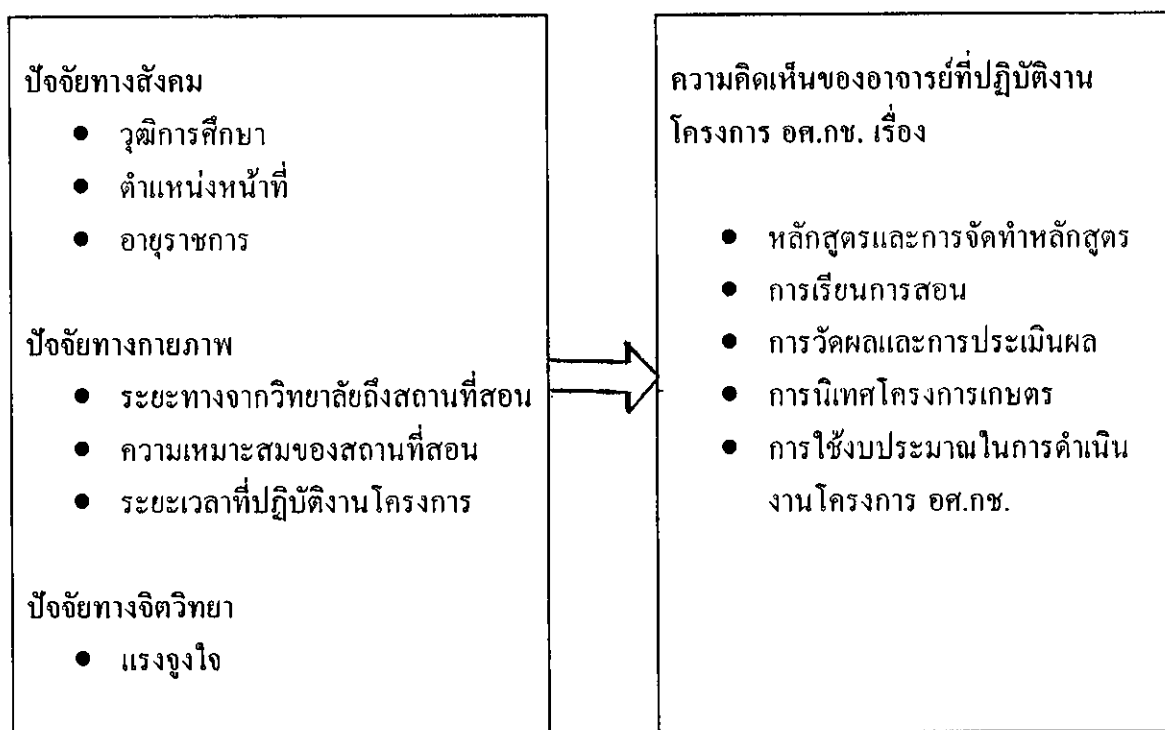
จากรายงานของศูนย์ข้อมูลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ (2533 : 195-200) สรุปว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดไม่แตกต่างกัน น่าจะเนื่องมาจากอาจารย์ทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ของหน่วยงานที่เหมือนกัน อาจารย์ที่บรรจุใหม่จะต้องได้รับการปฐมนิเทศก์ และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบกติกาของหน่วยงานเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าอายุราชการมากเป็นผู้อาวุโสก็ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ กฎหมายและความเป็นครูเหมือนกัน

ประเสริฐ ไพรทอง (2534) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าอาจารย์มีความสำคัญมาก สำหรับหลักสูตร นักเรียนและอุปกรณ์การสอนมีความสำคัญปานกลาง

9. แบบจำลองแนวความคิด

การศึกษาครั้งนี้ได้จำแนกตัวแปรอิสระเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ปัจจัยทางสังคม 2) ปัจจัยทางกายภาพ และ 3) ปัจจัยทางจิตวิทยา ตัวแปรอิสระทั้ง 3 กลุ่มนี้ คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโครงการ อศ.กช. เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล การนิเทศงานโครงการเกษตร และการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการ อศ.กช. ดังภาพประกอบ 1

แบบจำลองแนวความคิด

ภาพประกอบ 1 แบบจำลองของตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

10. สมมติฐานในการวิจัย

จากแนวความคิดในครั้งนี สามารถกำหนดแนวทางในการศึกษา เพื่อนำมาตั้งเป็นข้อสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

10.1 อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จะมีความคิดเห็นต่อโครงการอศ.กช.แตกต่างกัน

10.2 อาจารย์ที่มีตำแหน่งหัวหน้าคณะ หัวหน้าโครงการ และหัวหน้างานกับอาจารย์ที่ไม่เป็นหัวหน้าคณะ หัวหน้าโครงการ และหัวหน้างาน จะมีความคิดเห็นต่อโครงการอศ.กช.แตกต่างกัน

10.3 อาจารย์ที่มีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี และอาจารย์ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จะมีความคิดเห็นต่อโครงการอศ.กช.แตกต่างกัน

10.4 อาจารย์ที่ไม่มีปัญหากับมีปัญหารื่องระยะทางจากวิทยาลัยถึงสถานที่สอน จะมีความคิดเห็นต่อโครงการอศ.กช.แตกต่างกัน

10.5 อาจารย์ที่เห็นว่าสถานที่สอนไม่เหมาะสมและเหมาะสม จะมีความคิดเห็นต่อโครงการอศ.กช.แตกต่างกัน

10.6 อาจารย์ที่เข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการอศ.กช. ไม่เกิน 5 ภาคการศึกษา และมากกว่า 5 ภาคการศึกษาขึ้นไป จะมีความคิดเห็นต่อโครงการ อศ.กช. แตกต่างกัน

10.7 อาจารย์ที่เห็นว่าแรงจูงใจไม่จำเป็นและที่จำเป็น จะมีความคิดเห็นต่อโครงการ อศ.กช.แตกต่างกัน